

[23]

№ 456

STAN KOŚCIOŁA W RACZKOWSZCZYŃNIE,
NA ROZKAZ JAŚNIE OŚWIECONEGO KSIĄŻĘCIA
JM. IGNACEGO JAKUBA MASSALSKIEGO BISKUPA
WILEŃSKIEGO, CZASU GENERALNEJ WIZYTY
PRZEZE MNIE, NIŻEJ WYRAŻONEGO DZIEKANA,
UCZYNIONEJ OPISANY W ROKU TYSIĄC SIEDMSET
OŚMDZIESIĄT TRZECIM

OPISANIE KOŚCIOŁA

Kościół w Raczkowszczyźnie, fundowany od jw. jm. pana Antoniego Michała Czechowicza pułkownika bryhady husarskiej jazdy narodowej wojsk WKL, jest na podmurowaniu, drewniany, jeszcze nowy, figurę oktogoni reprezentujący; gontami kryty, z kopułą jedną blachą żeścianą obitą i z krzyżem żelaznym, reperacyi w niczym nie potrzebujący. Erygowany pod tytułem Ś. Krzyża. Wchodząc do kościoła wschody z kratami toczonemi, na wierzchu ganek malowany, z kratami także malowanemi. Drzwi do kościoła wielkie – podwójne, futrowane, czerwono malowane, na zawiasach, z zamkiem [l. 233v] wewnętrznym. Do zakrystyi drzwi pojedyncze, z zamkiem wewnętrznym francuskim. Okien w kościele dużych w drzewo oprawnych, dobrych sześć, w zakrystyi – małe okrągłe, z kratą żelazną jedno. Ławek wpośród kościoła cztery i z boku ławka jedna, także konfesyjonalik jeden, wszystkie nowe, stolarskiej roboty. Kościół sam wewnątrz biało malowany, a posadzka ceglana. Przy wielkich drzwiach oforsztowanie, gdzie wschody na chór, a z chóru drzwi filungowane, malowane, na zawiasach, z zaszczepką – na ganek. Ołtarz wielki na optykę malowany, o jednej kondygnacyi, z mensą murowaną, na mniejsze cymborium stolarskiej roboty malowane, z zameczkiem wewnętrznym. W ołtarzu tym figura Ukrzyżowanego Pana Jezusa. Drugi ołtarzyk po prawej stronie, wkoło obrazami akomodowany, a we środku obraz Najświętszej Panny mający, przy nim mensa drewniana. Kaplic i altaryi w tym kościele nie ma. Uroczystości obchodzą się Imienia Jezus, Bożego Ciała, Znalezienie i Podwyższenie Ś. Krzyża, ś. Michała i Najśw. Panny Szkaplerznej. Na wszystkie te uroczystości odpust zupełny z Rzymu pozwolony. Czasu tych uroczystości konkurs ludzi dosyć liczny bywa, w inne zaś święta mały. Koś-

ciół pomieniony jest tylko benedykowany. Obrazu cudownego nie ma. Obligacje nie odprawują się i nie wiadomo wiele ich jest.

SPRZĘT KOŚCIOŁA TEGO

		Waga		
		Grzywny	Łoty	¼ loty
<u>Argenteryja</u>	Puszka srebrna wewnątrz wyślacana, z wierzchem, waży	3	–	¾
	Kielich srebrny wewnątrz złocony, z patyną	2	4	–
	Patyna pro Sanctissimo do chorych srebrna	–	5	¾
	Tabliczek srebrnych przy obrazie Pana Jezusa N° 2			
<u>Ornaty</u>	Ornat niebieski sztofiowy w kwiaty białe i czerwone bez odmiany, z kompanką bantajerową. Garnitur cały.			Sztuki 1
	Ornat półatłasowy w paseczki białe i czerwone bez odmiany. Garnitur cały.			1 [l. 234]
	Ornat żałobny kamlotu czarnego bez odmiany. Garnitur cały.			1
<u>Ornaty</u>	Umbraculum kitajki białej, Imię Jezus złotem wyszyte, z kwiatami i kompanką złotą, postument żelazny			1
	Alba szwabska z siateczką podszytą kitajem różowym			1
<u>Bielizna</u>	Alba szwabska z korunką wąską			1
	Humerałów szwabskich			4
	Komż płótna szwabskiego z korunkami			2
	Korporałów 5, puryfikaterzów 6,		N°	11
	Tuwalnia szwabska z siateczką podszytą kitajką			1
	Tuwalnia szwabska z siateczką kitajem podszytą			1
	Tuwalnia szwabska z korunką			1
	Obrusów			6
	Ręczników			4
	Pasków			3
<u>Firanki</u>	Firanki szarszedronowe w wielkim ołtarzu para 1,		sztuk	2
	Firanki kitajki niebieskiej stare, para 1,		sztuk	2
	Fartuszek u Pana Jezusa ze wstąg srebrnych i jedwabnych z fręzlą jedwabną			1

<u>Księgi</u>	Mszalik świetny mały		1
	Agendka		1
	Ewangieliczka		1
<u>Lichtarze</u>	Lichtarzőw cynowych małych	sztuk	4
	Lichtarzykųw mosiężnych	sztuk	6
	Lichtarzőw drewnianych malowanych	sztuk	12
<u>Cyna</u>	Krzyż cynowy		1
	Ampulek cynowych para, z tacą	sztuk	3
	Vascula cynowe ad olea sacra		1
	Vasculum cynowe do obmycia palcųw		1
[l. 234]			
<u>Mosiądz</u>	Krucyfiks mosiężny		1
	Turybularz mosiężny		1
	Fons mosiężny		1
	Kociołek do wody święconej		1
	Trąb		2
<u>Reszta sprzętu</u>	Luster szlifowanych ćwiartkowych		2
	Żelazo do pieczenia opłatkųw		1
	Cyrkuł do komunikantųw		1
	Cyrkiel do hostyi rżnięcia		1
	Portatel		1
	Lampa żeściana		1
	Łódka żeściana		1
	Dzwonkųw przy ołtarzach 2, przy zakrystyi 1,	N°	3
	Krzyż drewniany procesyjonalny		1
	Figura Resurrectionis Domini		1
	Szafa w zakrystyi z pięćią szufladami malowanemi		1
	Sukno wyszywane do nakrywania ławek		1
	Sukno granatowe z fręzlą włóczkową do nakrycia ołtarza		1
Na ambonie obicia kawałkųw		3	

Lampa w kościele nigdy nie pali się. Pozytewu nie ma. Cmentarz nie opar-
kaniony. Dzwonnica udzielna na czterech słupach postawiona, dobra, gontami
kryta, w niej dzwonek mierny jeden.

Szpitala, bractwa w tym kościele, jako i zakonników w parafii nie ma.

PLEBAN I PLEBANIJA

Plebana i plebanii przy tym kościele nie ma. Wikaryjusz tylko, jks. Filip Janczewski, zakonu ś. Franciszka konwentuałów z konwentu kołtyniańskiego, przy kościele zostaje. Ten mieszka we dworze o staj trzy od kościoła odległym. Lat ma 45. Pensyi rocznej bierze, prócz dwóchset zł do konwentu, zł 80 od jp. Czechowicza kolatora, tudzież akcydens z kolędy, od ślubów, chrztów i pogrzebów; za miejsce zaś od pogrzebu dwór odbiera. [l. 235] Folwarku i poddanych do kościoła tego należących nie ma, suma tylko kilkanaście tysięcy od fundatora na kościół jest zapisana, od której procent zł 600 plebanowi dochodzić powinien.

PARAFIJA

Parafija raczkowska jako jest niedawno erygowana, tak żadnego w sobie porządku nie ma, tak dalece, iż wiosek i zaścianków do parafii tej należących opisać nie można było, ponieważ aktualnego plebana nie ma, a wikaryjusz zakonnik przerywkiem przy kościele rezydując dokładnego starania o parafii czynić i jej pewnej wiadomości mieć nie może. Do tegoże i dekret wydzielenia parafii tej, w którym są wyrażone wioski i zaścianki, jako i inne dokumenta kościołowi służące, u kolatora w innej fortunie teraz rezydującego pozostają.

Szkoły parafijalnej i biblioteki nie ma.

Ks. Andrzej Lenartowicz dziekan brasławski,
pleban taurogiński i tauropilski, wizytator generalny, mp.
[l. 237]¹

---

¹ l. 235v, 236-236v – tušti.